

Feedback områdesanalys Samhällsbyggnad och byggt teknik

Bakgrund

En av Myndigheten för Yrkehögskolans uppgifter är att analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkehögskolan. Från och med 2020 lanseras en ny modell för regional återkoppling på dessa områdesanalyser. Region Skåne har uppdraget att ge återkoppling på MYH:s analyser och i vilken grad de trender som belyses har signifikans för Skåne. För denna uppgift har representanter för branschföreträdare för respektive analysområde bjudits in till dialog. Resultatet av detta arbete lämnas till MYH i augusti 2020. Nedan finns en sammanställning över återkoppling på aktuell områdesanalys.

Intro

Det bör påpekas att innehållet och slutsatserna i denna rapport grundar sig på det analysarbete som utfördes innan Coronavirusets utbrott. Vilka konsekvenserna av pandemin blir på 3–5 års sikt är i dagsläget svårt att förutse. Det är den tidshorisont som MYH jobbar med vid framtagandet av områdesanalyserna.

Nedan en kort summering av varje trend, ställningstagande i vilken grad det stämmer för Skåne, hur stor signifikans trenden har i vår region samt regionens kommentar. Kommentarer lämnas endast på de 2-5 trender som är mest signifikanta för regionen.

För varje trend har branschföreträdarna bedömt om konsekvenserna för kompetensbehovet i regionen blir desamma som de som beskrivs i analysen utifrån nedanstående alternativ:

- Ja, vi instämmer i beskrivningen
- Ja, men det finns regionala avvikelser
- Nej, vi instämmer inte i beskrivningen
- Vet ej

Kort summering av samtliga trender

Vi lever i en omvälvande tid. Samhället måste ställas om och bli mer hållbart. Sverige ska enligt miljömålen vara koldioxid neutralt 2045, den sociala hållbarheten behöver stärkas och infrastrukturen förbättras. Fler bostäder, skolor och andra lokaler behöver byggas. Utmaningarna är många. Samhällsbyggnadsområdet har en central funktion i omställningen och för detta krävs också mer och ny kompetens. Yrkehögskoleutbildningar är en viktig pusselbit i allt detta.

Trender

1. Lugnare läge inom byggsektorn men stora långsiktiga behov (Oförändrad trend)

Läget på bostadsmarknaden har stabiliserats. Bostadspriserna närmar sig nivåerna från tiden före det abrupta priset under fjärde kvartalet 2017. Försäljningen av nya bostadsrätter har ökat de senaste tre kvartalen, och försäljningen av nya småhus har börjat stabiliseras. Utvecklingen inom byggsektorn närmar sig ett nytt jämviktsläge. Byggandet av bostäder har minskat men ligger ännu på en historiskt sett hög nivå. Det byggs dock alldeles för lite i förhållande till de behov Boverket bedömer finns. Samtidigt drivs byggandet på av stora lokalbehov, exempelvis skolor och byggnader för sjukvård. Det råder fortfarande brist på utbildad arbetskraft även om den dämpats en del.

Kommentar:

Ja, men det finns regionala avvikelser

Ganska stor signifikans för Skåne

Bostäder är en del av byggandet. 30 % av byggvolymen sker i Sthlm- där har större nedgång skett, ej i Skåne. Befolkningen ökar i Skåne + eftersatt samhälls- & infrastruktur = fortsatt kompetensbehov bl.a. arbetsledare för att driva byggprojekt.

2. Stora satsningar på infrastruktur de kommande tio åren – kompetensbristen oroar (Tilltagande trend)

Den nationella trafikslagsövergripande planen för transportinfrastruktur innehåller stora satsningar på moderniserad och förbättrad infrastruktur. Det handlar om både vägar, järnvägar och sjöfart. En het fråga är höghastighetsjärnvägarna och hur dessa ska finansieras och hur snabbt de ska byggas. Utöver detta finns även annan infrastruktur som kräver stora insatser. Ett sådant exempel är Sveriges system för vatten och avlopp där underhållet är kraftigt eftersatt. Uppdateringen av infrastrukturen innebär stora satsningar som samtidigt kräver tillgång till rätt kompetens för att förverkliga. Där finns utmaningar eftersom kompetensbristen är stor inom området.

Kommentar:

Vi instämmer i beskrivningen

Stor signifikans för Skåne

Kompetensbrist, bl.a. anläggningsingenjörer inriktning järnväg, spårtekniker, spårsvetsare, byggnadsingenjörer och kompetens inom entreprenad. Branschens stödjer att skapa nationellt centrum för YH-utb. inom infrastruktur i Skåne t.ex. i Hässleholm.

3. Stort behov av installationskompetens (Oförändrad trend)

För att byggnader ska fylla sin avsedda funktion krävs oftast diverse elektrisk utrustning, vattenledningar och avloppsledningar liksom system för värme och ventilation. Det kan också finnas system för att kyla lokalerna och utrustning som finns där. Den här typen av tekniska installationer ökar hela tiden i takt med teknikutvecklingen. Allt detta kräver speciell kompetens som det råder brist på sedan länge. Digitaliseringen och de ökande kraven på energieffektivisering ökar på kompetensbehoven ytterligare.

Kommentar:

Vi instämmer i beskrivningen

Stor signifikans för Skåne

Flesta kommuner har gamla samhällsmässiga infrastrukturer med föråldrat VA-system. Stort behov av YH-ingenjörer inom el, vvs, värme & ventilation i regionen. Står i korrelation till behovet av byggandet. Särskilt stort behov av YH-ingenjörer inom VA.

4. Fortsatt brist på kompetens inom fastighetsbranschen (Oförändrad trend)

Det stora kompetens- och utbildningsbehovet inom fastighetsbranschen består. Det har under lång tid varit brist på arbetskraft inom området. Kompetensbristen är illavarslande inte minst då fastighetssektorn behöver jobba mycket med energieffektivisering för att Sverige ska nå miljömålen. Antalet utbildningsplatser inom yrkeshögskolan har ökat de senaste åren vilket bör ge ett viktigt tillskott till branschens kompetensförsörjning.

Kommentar:

Vi instämmer i beskrivningen

Stor signifikans för Skåne

Viktigt att tillsammans med installationskompetens också inom YH-utbilda mer kompetens för att drifva el, VVS, ventilation etc i fastigheter. Även stort behov av kompetens med helhetstänk inom klimat och förnybar energi i fastighetsbranschen.

5. Digitalisering för ökad effektivitet och bättre kommunikation (Tilltagande trend)

Det finns stora förhoppningar på att digitaliseringen ska föra samhället framåt och lösa en hel del av de utmaningar vi står inför. Samhällsbyggnadsområdet är inget undantag. Digitaliseringen genomsyrar hela sektorn. Allt från planering och bygglovsfrågor till genomförandet av projekt och förvaltning av fastigheter påverkas av digitaliseringen. Den möjliggör nya, effektivare och bättre arbetssätt. Det handlar även om geodata som grund för allehanda smarta tjänster och digitala verktyg som stöd i stadsplaneringen. Yrkehögskolan bör kunna spela en viktig roll för kompetensförsörjningen inom området.

Kommentar:

Vi instämmer i beskrivningen

Stor signifikans för Skåne

Ökat behov av digitalisering och därmed ökat behov av kompetens inom kommunikation, logistik och digitalisering. Vi kan se nya yrkesroller i framtiden i spåren av digitaliseringen av byggbranschen.

6. Industriellt byggande i trä en sektor på frammarsch (Tilltagande trend)

Industriellt byggande kan vara ett sätt att öka effektiviteten inom byggsektorn. I regeringens dokument "Inriktning för träbyggande" från 2018 driver man på i frågan med fokus på trä som råvara. Samtidigt är det industriella byggandet en bärande del i strategin. Ett ökande intresse för byggande i trä märks även inom byggindustrin med en tydlig koppling till hållbarhetsfrågan och minskat klimatavtryck. Det finns dock hinder för utvecklingen. Ett sådant hinder är bristande kunskaper och information.

Kommentar:

Ja, men det finns regionala avvikelser

Inte så stor signifikans för Skåne

Kommentar ej lämnad.

7. Smart teknik för både stad och landsbygd (Tilltagande trend)

Smarta städer som begrepp har funnits ett antal år och bygger på de möjligheter digitalisering och sensorteknik ger. Området involverar ett brett spektrum av områden, exempelvis effektivare transporter, energieffektivisering och hälsa. Centralt är att det bygger på insamling av stora mängder data. Därför är också etiska aspekter, frågor kring personlig integritet och hur insamlade data används viktiga för utvecklingen. Även IT-säkerhet är en viktig fråga.

Kommentar:

Vi instämmer i beskrivningen

Ganska stor signifikans för Skåne

Kommentar ej lämnad.